

ปี 2569

คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ย สำหรับวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มพัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบฐานข้อมูลดิน กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	I
บทนำ	1
ทรัพยากรดิน	2
ลักษณะดินและแนวทางการจัดการดิน	4
คำแนะนำการจัดการปุ๋ย ตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	7
คำแนะนำการจัดการปุ๋ย ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	9
คำแนะนำการจัดการปุ๋ย ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	11
คำแนะนำการจัดการปุ๋ย ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	13
คำแนะนำการจัดการปุ๋ย ตำบลแคราย อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร	15
เอกสารอ้างอิง	21
ภาคผนวก	22

1. บทนำ

ปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลได้มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น โดยกรมพัฒนาที่ดินนั้นเป็นหน่วยงานที่มีฐานข้อมูลทรัพยากรดินเพื่อการผลิตทางการเกษตร ซึ่งสามารถนำมาใช้วางแผนในการบริหารการจัดการดิน น้ำ และการใช้ปุ๋ยสูตรต่างๆ ในปริมาณที่พืชต้องการอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามความต้องการที่ใช้ในการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของพืชแต่ละชนิด ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจในการจัดการดินและปุ๋ยสำหรับพื้นที่ของตนเอง

อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรดินในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยแวดล้อมทำให้มีลักษณะและสมบัติของดิน ปริมาณธาตุอาหารในดินแตกต่างกัน การนำองค์ความรู้ด้านทรัพยากรดินมาใช้จะช่วยให้ทราบถึงปริมาณธาตุอาหารในดินแต่ละชุดดิน รวมไปถึงข้อจำกัดของดินต่างๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตหรือมีผลกระทบต่อผลผลิตของพืช ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการปุ๋ยเคมีได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการในการเจริญเติบโตและเพิ่มผลผลิตพืชในแต่ละตำบลได้

ดังนั้น การประเมินแนวทางการจัดการดินและปุ๋ยเพื่อสนับสนุนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล สามารถตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเลือกใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์และยั่งยืน ตามศักยภาพของพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นองค์ความรู้เพื่อให้เกษตรกร หรือบุคลากรที่สนใจสามารถนำไปใช้เพื่อที่จะสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรนั้น ให้สามารถมีการจัดการด้านเกษตรกรรมที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพ และให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ดี

สำหรับในปีงบประมาณ 2569 มีขอบเขตดำเนินงาน 1,412 ตำบล ทั่วประเทศ และจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวน 5 ตำบล ดังนี้

- 1.ตำบลโกรกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
- 2.ตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
- 3.ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
- 4.ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
- 5.ตำบลแคราย อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

2. ทรัพยากรดิน

ชุดดินบางกอก (Bk)

เป็นดินลึกลับมาก ดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีดำ มักพบจุดประสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 6.0-6.5) ดินล่างตอนบน เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มหรือสีเทาปนน้ำตาล จุดประสีเหลืองหรือน้ำตาล ดินล่างในระดับความลึก 1.0-1.5 เมตร จะพบรอยไถในดินล่าง พบดินเลนสีน้ำเงินที่มีปริมาณกำมะถันต่ำ มีเปลือกหอยปะปน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0)

ข้อจำกัด อาจมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน

ชุดดินท่าจีน (Tc)

เป็นดินลึกลับ ดินบนเป็นดินเหนียว สีน้ำตาล มีจุดประสีเทาหรือสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย (pH 6.0-8.0) ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง และตั้งแต่ระดับความลึก 50 ซม. ลงไปอาจเป็นดินเลน สีเทาเข้มหรือสีเทาปนเขียว มีจุดประสีเขียวมะกอกหรือสีเขียวปนเทา ชุดดินนี้มีค่าปัจจัยน้ำ (n-value) มากกว่า 0.7 ตลอดหน้าตัดดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0)

ข้อจำกัด เป็นดินเค็มจัด น้ำทะเลท่วมถึง ระดับน้ำใต้ดินขึ้นสูงเกือบถึงผิวน้ำดินตลอดปี

หน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด (Misc)

เป็นหน่วยแผนที่ที่แสดงลักษณะและสมบัติของที่ดิน ซึ่งมีดินอยู่ น้อยหรือแทบไม่มีดิน และมีพืชพรรณขึ้นเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีพืชพรรณเลย อาจเนื่องมาจากดินถูกกร่อนอย่างรุนแรง

ข้อจำกัด สภาพดินไม่เหมาะสมหรือเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมของมนุษย์ บางพื้นที่อาจนำมาใช้ปลูกพืชได้ แต่ต้องมีการปรับปรุงอย่างมาก และเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

พื้นที่น้ำ (W)

เป็นบริเวณที่มีแต่น้ำ จะรวมถึงพื้นที่หนอง บึง อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ชะวากทะเล บ่อขุดต่างๆ ที่เต็มไปด้วยน้ำ พื้นที่ของแม่น้ำ ลำห้วย คลอง

ข้อจำกัด ไม่เหมาะทำการเพาะปลูกพืช

ตารางที่ 1 ลักษณะดินตามชุดดินของจังหวัดสมุทรสาคร

ลักษณะดิน	ชื่อดิน
กลุ่มดินเหนียวในพื้นที่ลุ่ม	ชุดดินบางกอก (Bk)
กลุ่มดินเลนชายทะเล	ชุดดินท่าจีน (Tc)

3. ลักษณะดินและแนวทางการจัดการดิน

กลุ่มดินเหนียวในพื้นที่ลุ่ม

ได้แก่ ชุดดินบางกอก (Bk)

ลักษณะและสมบัติของดิน

เป็นดินเหนียวหรือเหนียวจัดสีดำ สีเทาเข้ม หรือสีเทา ดินลึกถึงลึกมาก เกิดจากตะกอนลำนํ้า พบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ดินมีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัดที่มีความยืดหดตัวสูงทำให้ในฤดูแล้งผิวหน้าดินจะแตกระแหงเป็นร่องกว้างและลึก บางแห่งเป็นกรดจัดมากและพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมของพวกเหล็กหรือแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย และมักจะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนพบในพื้นที่ลุ่ม

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เป็นดินเหนียวที่มีโครงสร้างแน่นทึบ หน้าดินแข็งแฉะไถพรวนยาก ส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติของดินต่ำถึงปานกลาง เสี่ยงต่อการขาดน้ำในฤดูแล้ง และมักมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำขัง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

ดินในกลุ่มนี้เหมาะสมสำหรับการทำนาในช่วงฤดูฝน และสามารถพัฒนาพื้นที่เพื่อปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชที่มีอายุสั้น เช่น ถั่ว เหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง อ้อย ในช่วงฤดูแล้งหรือหลังเก็บเกี่ยวข้าวได้ ถ้าหากมีแหล่งน้ำเพียงพอหรืออยู่ในเขตชลประทาน

ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ ไม้ผล หรือไม้ยืนต้น เนื่องจากมีน้ำท่วมขังนานในช่วงฤดูฝนทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ แต่หากต้องการนำมาใช้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยการยกทรง มีระบบป้องกันน้ำท่วม

แนวทางการจัดการดิน

ข้าว เลือกระยะเวลาไถพรวนเตรียมดินในช่วงที่ดินมีความชื้นเหมาะสม และไถที่ความลึกแตกต่างกันไปในแต่ละฤดูปลูก เพื่อป้องกันดินตื้อเครื่องจักรกลและการเกิด ชั้นดานแข็งใต้ชั้นไถพรวน

เตรียมพื้นที่ปลูกข้าวโดยการไถกลบตอซังปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดียอัตรา 4-6 กก./ไร่ สำหรับดินเหนียวจัดหว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว ถ้าดินเป็นกรดจัดมากควรหว่านวัสดุปูนอัตรา 200-300 กก./ไร่ แล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดิน เพื่อลดความเป็นกรดในดิน

ปรับปรุงบำรุงดินด้วยการไถกลบปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับวัสดุปรับปรุงดิน เช่น แกลบ หรือขี้เลื่อย เพื่อช่วยให้ดินร่วนซุย เพิ่มธาตุอาหารและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ย

พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำและใช้ปลูกข้าวครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว

พีชไร่ พีชผัก ปลุกเฉพาะช่วงฤดูแล้งหรือหลังปลูกข้าว ครอบครองแบบเดี่ยวหรือทำร่องระบายน้ำระหว่างแปลงเพื่อช่วยระบายน้ำ แต่ถ้าต้องการเปลี่ยนสภาพจากพื้นที่นามาปลูกพีชไร่แบบถาวร จะต้องปรับสภาพพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมขังในฤดูฝน โดยยกร่องแบบถาวรให้มีสันร่องกว้าง 6-8 เมตร โดยให้สันร่องสูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วมถึง มีคูระบายน้ำกว้าง 1-1.5 เมตร ลึก 0.5-1 เมตร หรือสร้างคันดินอัดแน่นล้อมรอบพื้นที่

ปรับปรุงบำรุงดินด้วยการไถกลบพีชปุ๋ยสด ปอเทืองอัตรา 4-6 กก./ไร่ ถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กก./ไร่ หรือถั่วพริ้วอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน หรือออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ หรือไถกลบปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกอัตรา 1-2 ตัน/ไร่ ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูกพีช ถ้าเป็นดินที่เหนียวจัดไถกลบพีชปุ๋ยสด โดยหว่านปอเทืองอัตรา 6-8 กก./ไร่ ถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กก./ไร่ หรือถั่วพริ้วอัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน หรือเมื่อพืชออกดอกประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ หรือคลุกเคล้าปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือ ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูกพีช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 15-25 กก./หลุม ถ้าดินมีสภาพความเป็นกรดจัดมาก ปรับปรุงด้วยการใส่วัสดุปูนอัตรา 200-300 กก./ไร่ หรือ 0.5-1.0 กก./หลุม

ใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูกร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำพด. 2 และ ผลิตภัณฑ์สารเร่งพด. 3, พด.7 พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบการให้น้ำ และระบบควบคุมน้ำในแปลงปลูกพีชเพื่อไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ หรือป้องกันน้ำท่วมและการแช่ขังของน้ำในบริเวณรากพืช

กลุ่มดินเลนชายทะเล

ได้แก่ ชุดดินท่าจีน (Tc)

ลักษณะและสมบัติของดิน

กลุ่มดินเค็มที่พบในบริเวณชายฝั่งทะเล ชะวากทะเล หรือที่ราบปากแม่น้ำ ที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำทำให้มีการสะสมเกลือมาก ไม่สามารถใช้ปลูกพืชได้ เป็นดินลึก ดินบนมีสีดำหรือเทา เนื้อดินเป็นพวกดินทรายแป้ง ดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีการระบายน้ำเลวมาก ดินล่างเป็นดินเลนสีเทาแก่ หรือสีเทาปนน้ำเงิน อาจพบเปลือกหอยปะปน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างจัด มีความอุดมสมบูรณ์สูง

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเค็มจัดมาก มีเกลือสูงและมีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำ และลักษณะที่ดินเป็นดินเลนทำให้ต้นพืชล้มได้ง่าย

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

โดยสภาพเดิม ถือว่าเป็นดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชทุกชนิด เนื่องจากมีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำ ดินเค็มจัด มีเกลือสะสมในปริมาณมากจนเป็นอันตรายต่อพืช การระบายน้ำของดินเลวมาก และมีสภาพเป็นดินเลน ต้นพืชล้มได้ง่าย บางพื้นที่สามารถใช้ทำนาเกลือและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อบริเวณชายฝั่งควรสงวนไว้และฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน

แนวทางการจัดการดิน

ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรทุกประเภท ในพื้นที่ดินเสื่อมโทรมควรปลูกป่าชายเลน ส่วนในพื้นที่ที่เป็นป่าชายเลน ควรสงวนไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำและที่อาศัยอยู่ในป่า นอกจากนี้ป่าชายเลนยังช่วยเป็นแนวป้องกันการชะล้างพังทลายของแผ่นดิน จากการกระทำของลมและคลื่นทะเล และกรองของเสียก่อนออกสู่ท้องทะเล

ในพื้นที่ที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรมีมาตรการรักษาสภาพแวดล้อม เช่น วางระบบบำบัดน้ำเสียก่อนระบายออกสู่คลองธรรมชาติและทะเล และไม่ทำลายป่าชายเลนที่เป็นแนวกันชน

4. คำแนะนำการจัดการปุ๋ย

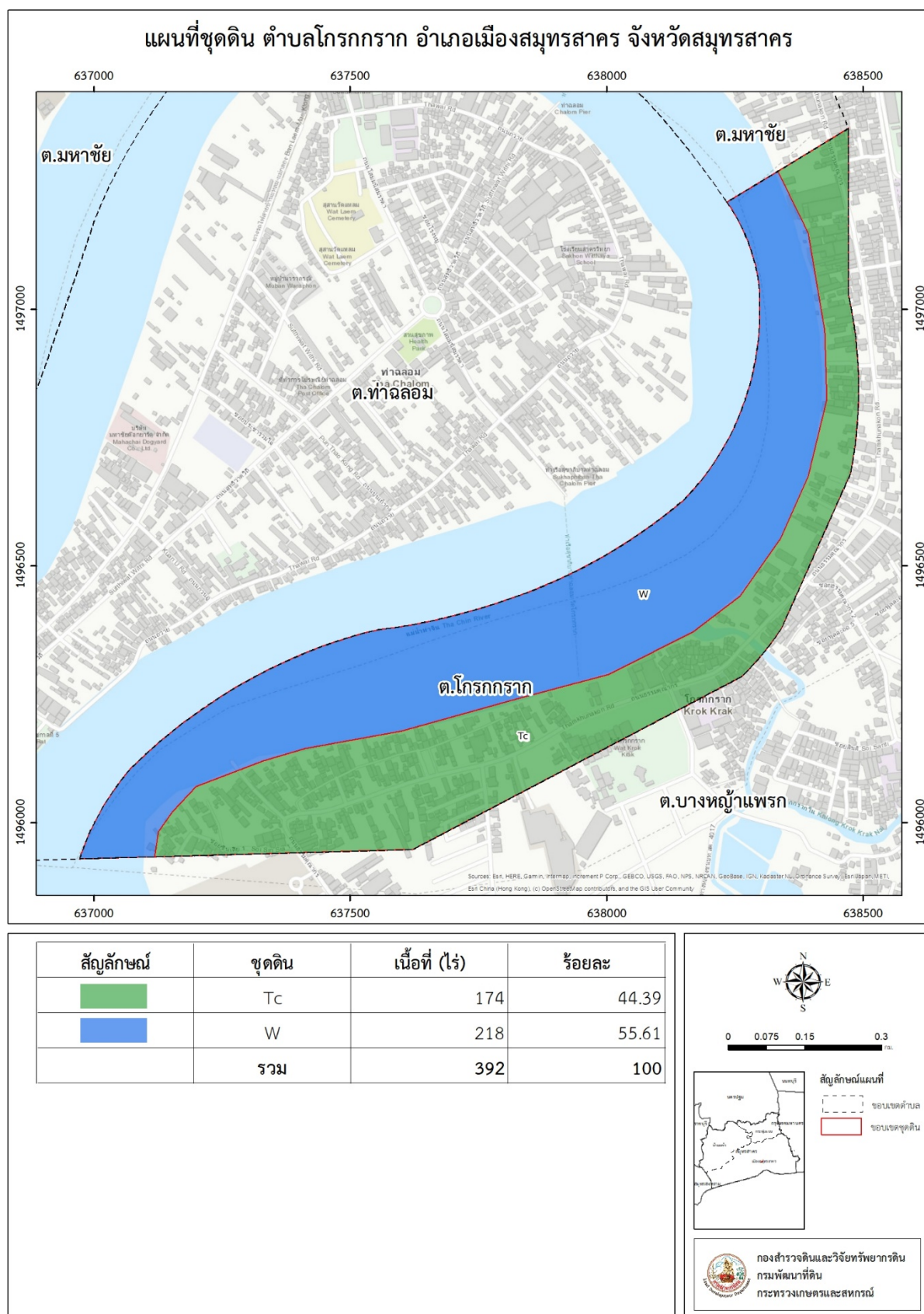
1. ตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

1.1 ทรัพยากรดิน

ตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีเนื้อที่ประมาณ 392 ไร่ มีทรัพยากรดิน ได้แก่ ชุดดินท่าจีน (Tc)

ตารางที่ 1.1 เนื้อที่ชุดดิน ตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ชุดดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Tc	ชุดดินท่าจีน	174	44.39
W	พื้นที่น้ำ	218	55.61
รวม		392	100

ภาพที่ 1.1 แผนที่ดินตำบลโกรกกราก อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

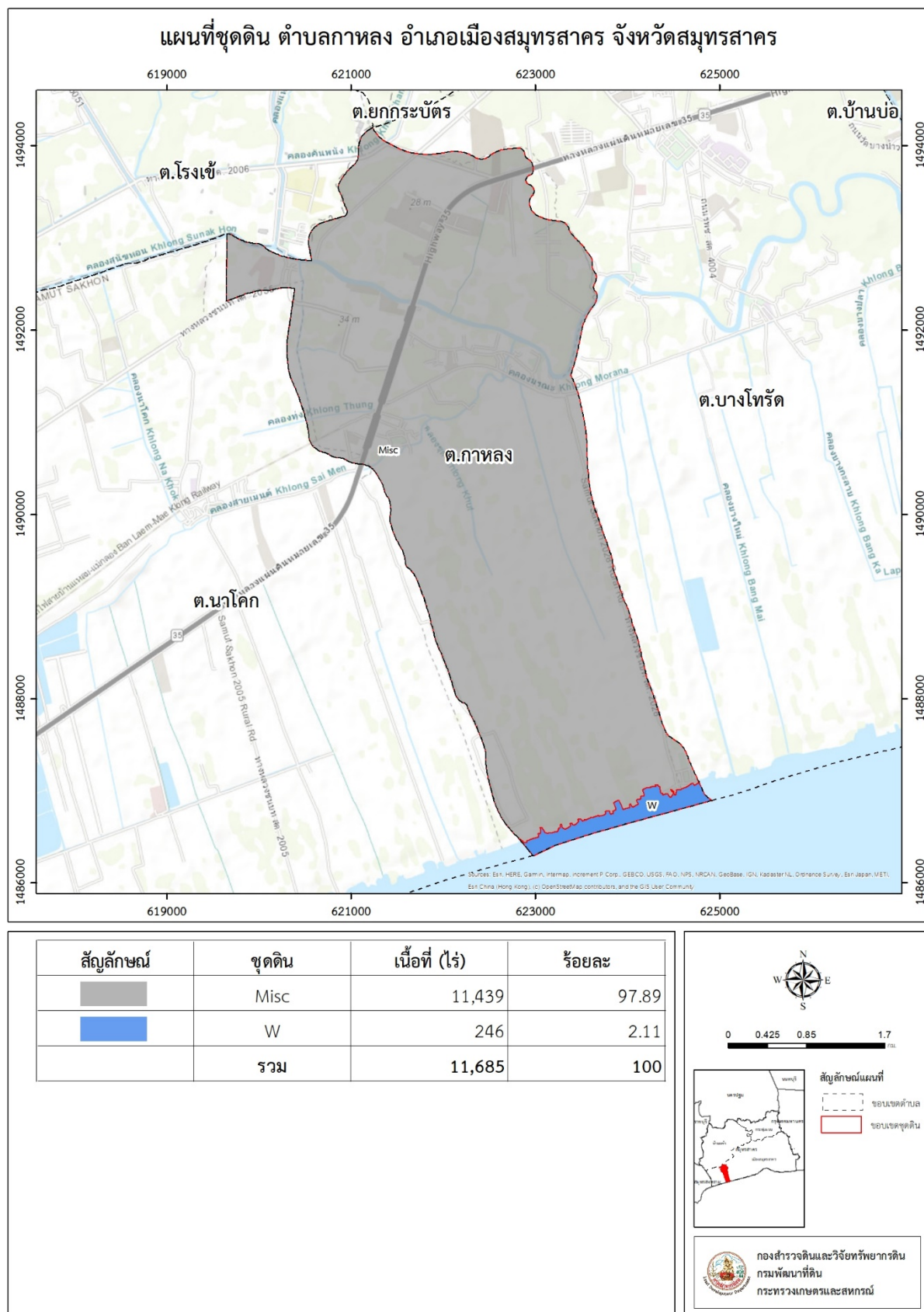
2. ตำบลกาหลง อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2.1 ทรัพยากรดิน

ตำบลกาหลง อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีเนื้อที่ประมาณ 11,685 ไร่

ตารางที่ 2.1 เนื้อที่ที่ดิน ตำบลกาหลง อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ชุดดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Misc	หน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด	11,439	97.89
W	พื้นที่น้ำ	246	2.11
รวม		11,685	100

ภาพที่ 2.1 แผนที่ดินตำบลกาหลง อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

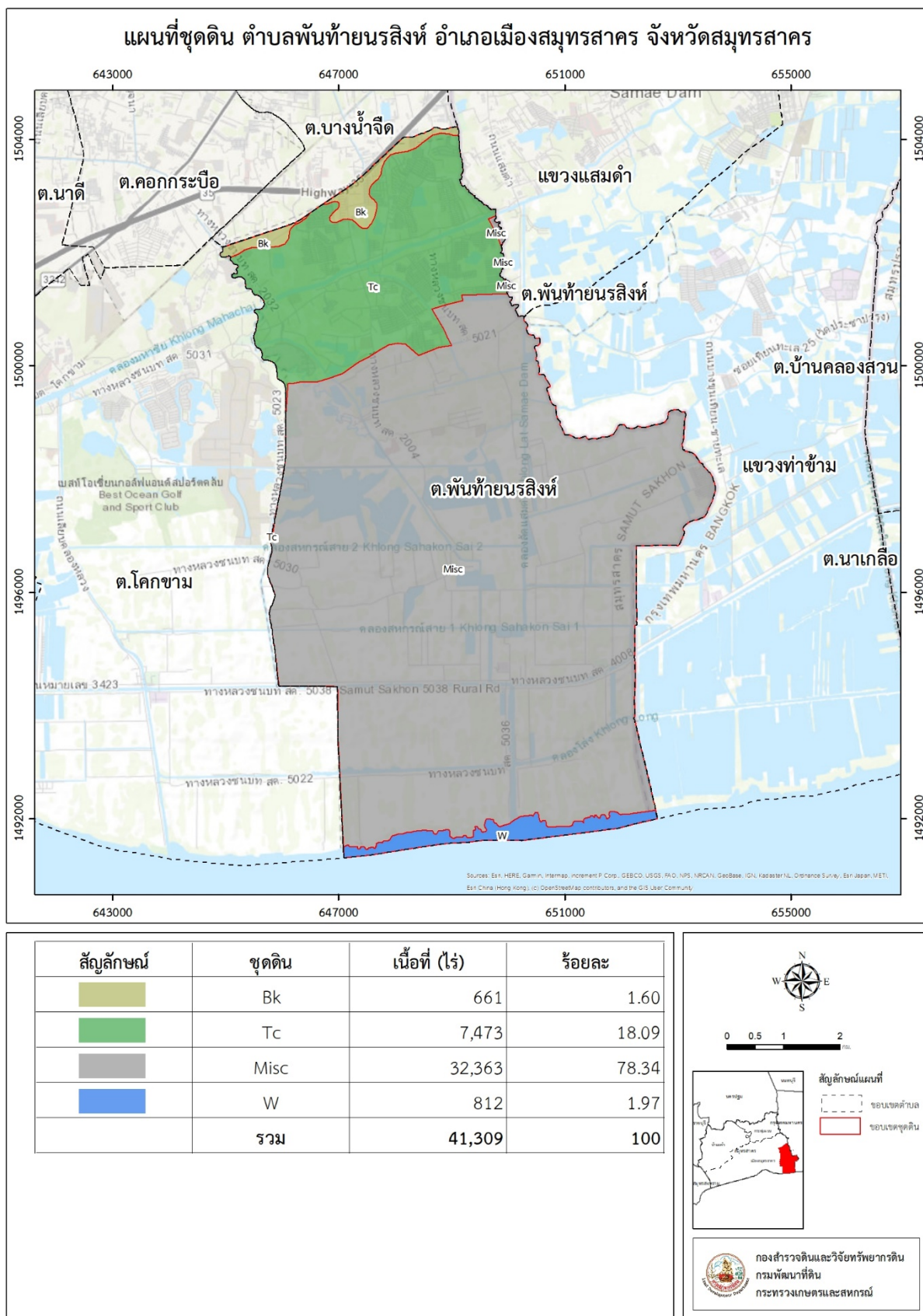
3. ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

3.1 ทรัพยากรดิน

ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีเนื้อที่ประมาณ 41,309 ไร่ มีทรัพยากรดิน ได้แก่ ชุดดินบางกอก (Bk) และชุดดินท่าจีน (Tc)

ตารางที่ 3.1 เนื้อที่ชุดดิน ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ชุดดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Bk	ชุดดินบางกอก	661	1.60
Tc	ชุดดินท่าจีน	7,473	18.09
Misc	หน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด	32,363	78.34
W	พื้นที่น้ำ	812	1.97
รวม		41,309	100

ภาพที่ 3.1 แผนที่ดินตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

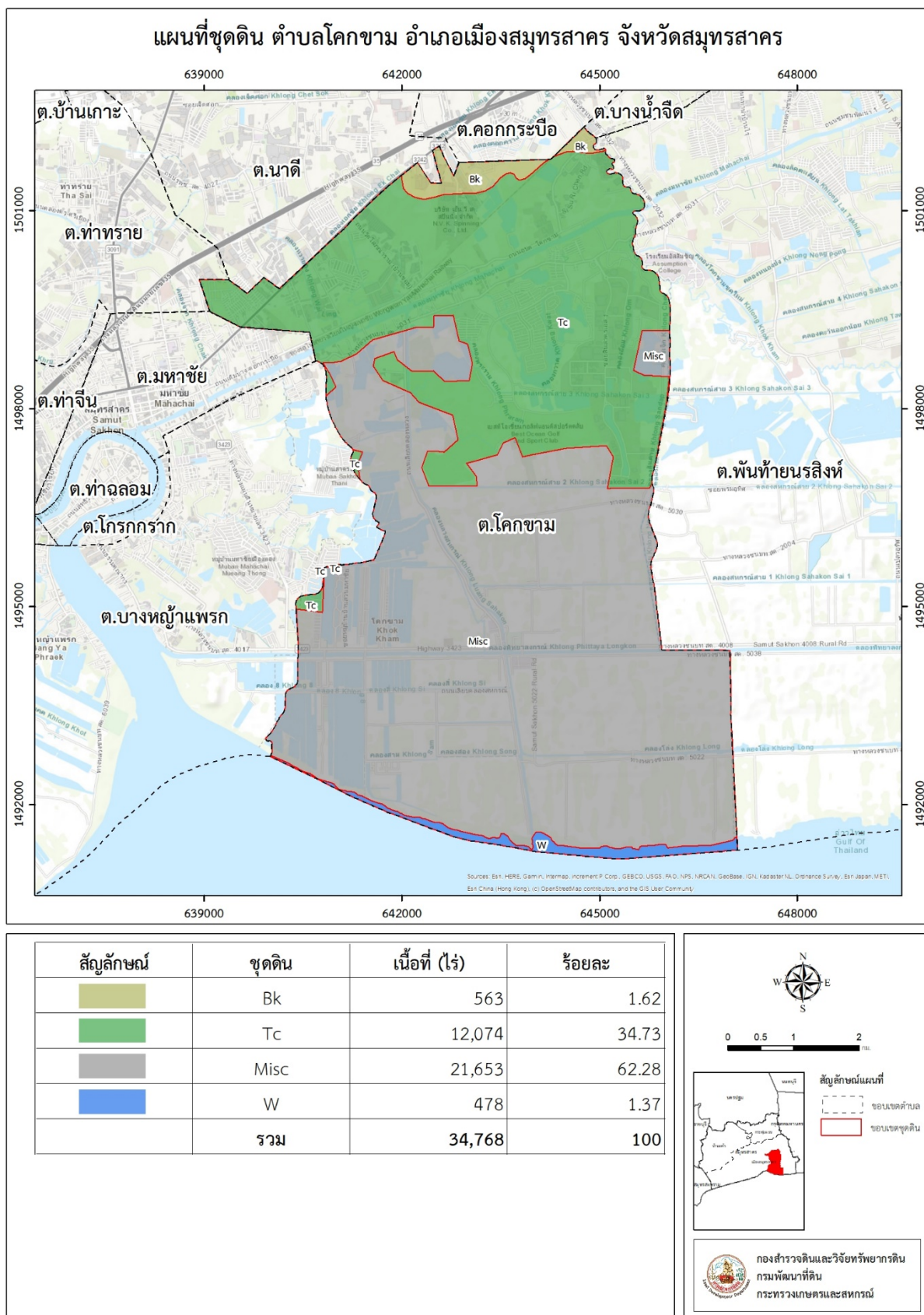
4. ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

4.1 ทรัพยากรดิน

ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีเนื้อที่ประมาณ 34,768 ไร่ มีทรัพยากรดิน ได้แก่ ชุดดินท่าจีน (Tc) และชุดดินบางกอก (Bk)

ตารางที่ 4.1 เนื้อที่ชุดดิน ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ชุดดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Bk	ชุดดินบางกอก	563	1.62
Tc	ชุดดินท่าจีน	12,074	34.73
Misc	หน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด	21,653	62.28
W	พื้นที่น้ำ	478	1.37
รวม		34,768	100

ภาพที่ 4.1 แผนที่ดินตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

5. ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

5.1 ทรัพยากรดิน

ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีเนื้อที่ประมาณ 5,859 ไร่ มีทรัพยากรดิน ได้แก่ ชุดดินบางกอก (Bk)

ตารางที่ 5.1 เนื้อที่ชุดดิน ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ชุดดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Bk	ชุดดินบางกอก	5,859	100
รวม		5,859	100

5.2 การจัดการปุ๋ยสำหรับพืชเศรษฐกิจ

ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านการเกษตรส่วนใหญ่เป็น ข้าว ผักกินใบ และมะพร้าว

ตารางที่ 5.2 คำแนะนำการจัดการปุ๋ยตามระดับธาตุอาหารในดินสำหรับข้าว ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

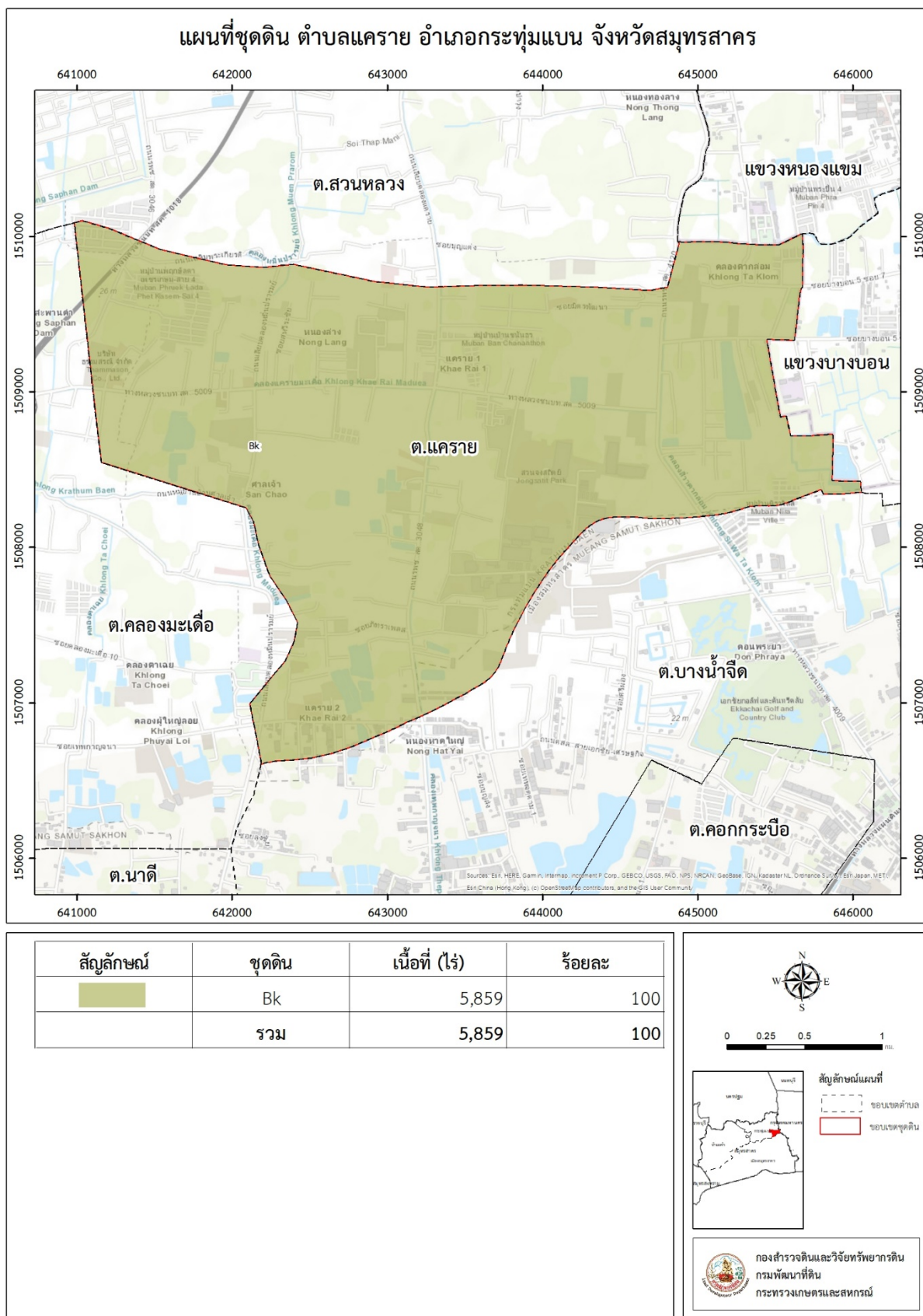
ระดับ OM-P-K	ข้าวไวต่อช่วงแสง (กก./ไร่)				ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง (กก./ไร่)			
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2	
	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0
H-H-H	4	0	0	4	7	0	0	7

ตารางที่ 5.3 คำแนะนำการจัดการปุ๋ยตามระดับธาตุอาหารในดินสำหรับผักกินใบ ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

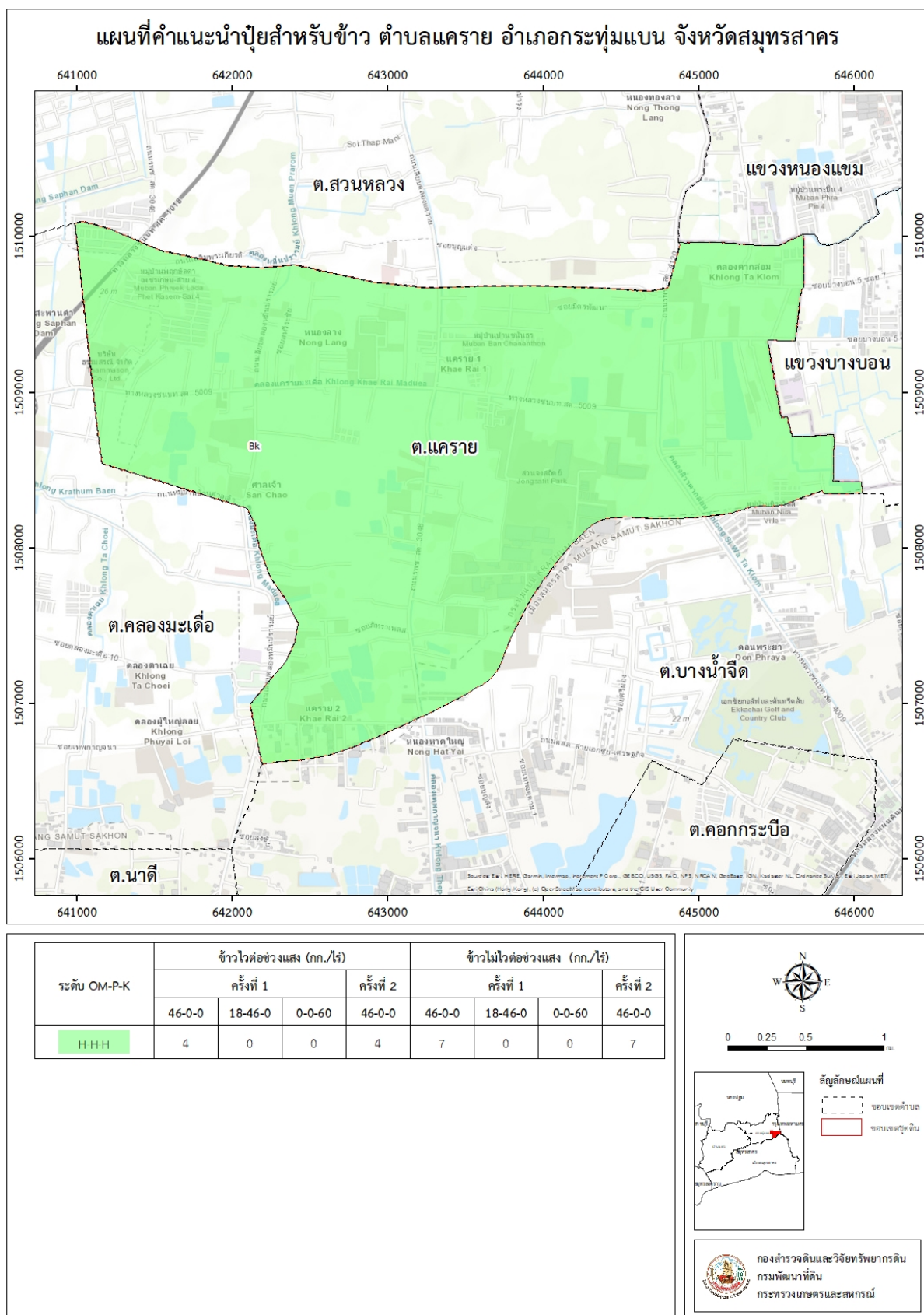
ระดับ OM-P-K	ครั้งที่ 1 (กก./ไร่)			ครั้งที่ 2 (กก./ไร่)
	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0
M-H-H	13	11	9	17

ตารางที่ 5.4 คำแนะนำการจัดการปุ๋ยตามระดับธาตุอาหารในดินสำหรับมะพร้าว ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

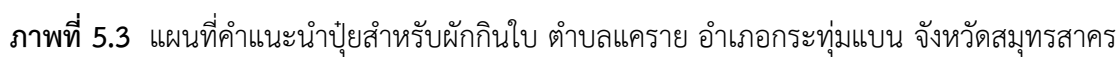
ระดับ OM-P-K	มะพร้าว (กรัม/ต้น/3 เดือน)		
	46-0-0	18-46-0	0-0-60
M-H-H	300	68	105

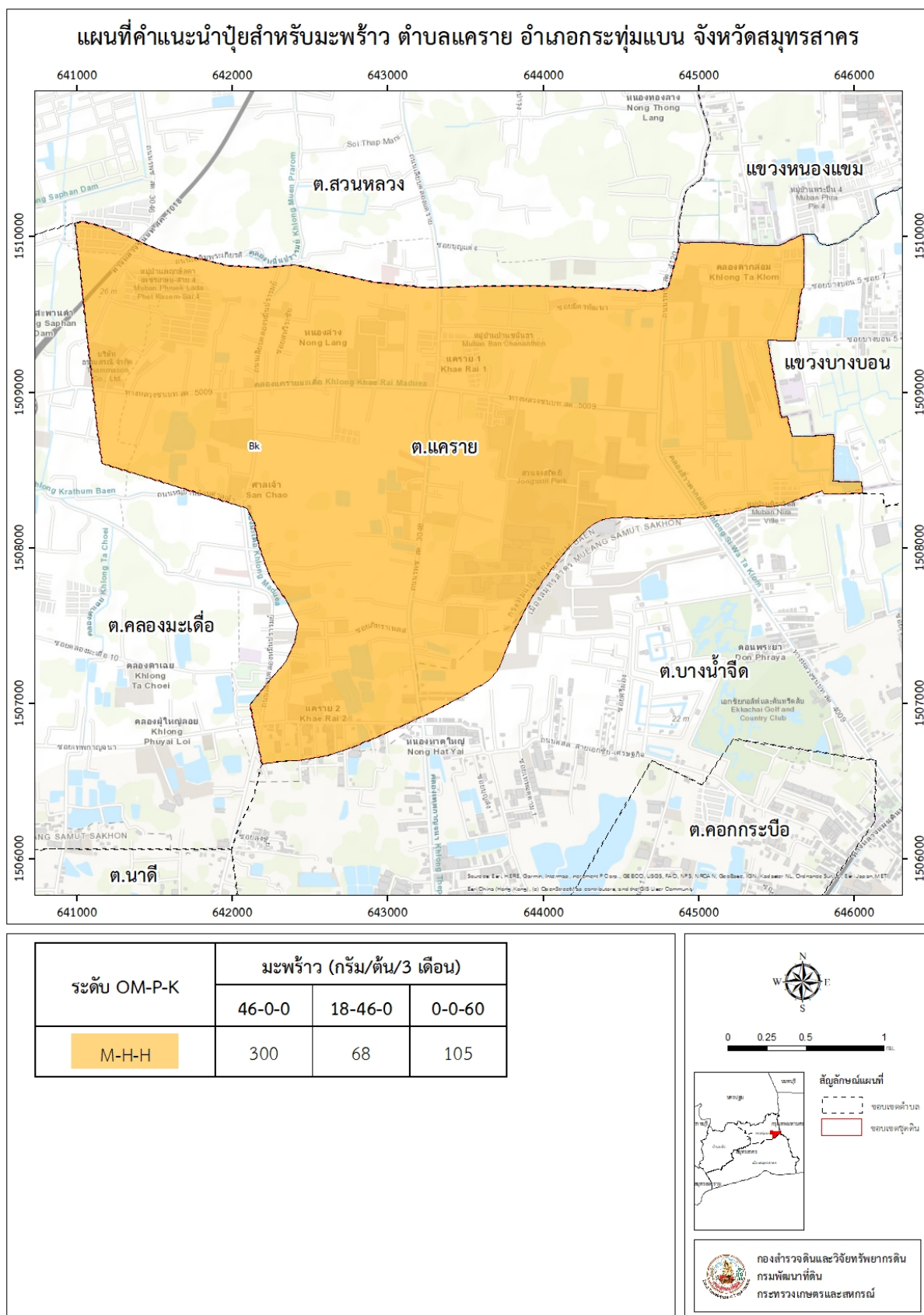

ภาพที่ 5.1 แผนที่ดินตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ภาพที่ 5.2 แผนที่คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าว ตำบลแคราย อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ภาพที่ 5.4 แผนที่คำแนะนำปุ๋ยสำหรับมะพร้าว ตำบลแคราย อำเภอกะทู้แบน จังหวัดสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. **แผนที่ขอบเขตการปกครอง**. กระทรวงมหาดไทย, กรุงเทพฯ
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2556. **การปรับปรุงบำรุงดิน**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการเกษตร. 2553. **คำแนะนำการใช้ปุ๋ยกับพืชเศรษฐกิจ**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2560. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน**. กรมพัฒนาที่ดิน. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2559. **แผนที่ดิน**. กรมพัฒนาที่ดิน. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สธิระ อุดมศรี, จตุรงค์ ละออพันธ์สกุล, และ ธัญญธรณ์ จิตอรวรรณ. 2558. **ศักยภาพทรัพยากรดินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** (ตามโครงการการปรับฐานข้อมูลทรัพยากรดินเบื้องต้นลงบนภาพถ่าย Ortho ระยะที่ 2 มาตราส่วน 1:25,000). เอกสารวิชาการฉบับที่ 01/01/58. กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. กรมพัฒนาที่ดิน. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

การใช้ปุ๋ยกับพืชเศรษฐกิจ

1. การใช้ปุ๋ยกับข้าว

พันธุ์ข้าวที่ปลูกในประเทศไทย จำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง เช่น กข 7, กข 14, กข 29, กข 31, กข 37, กข 39, กข 41, กข 43, ชัยนาท 1, สุพรรณบุรี 1 เป็นต้น มีอายุการเก็บเกี่ยวค่อนข้างแน่นอนประมาณ 120 – 130 วัน นับจากวันตกกล้าถึงวันเก็บเกี่ยว มีการตอบสนองต่อปุ๋ยสูง

2. พันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสง เช่น ขาวดอกมะลิ 105, กข 6, กข 12, กข 15, กข 38, ปทุมธานี 60, ข้าวหอมมะลิ 35, เจ้าขาวเชียงใหม่, พืชกุล 80, สังข์หยดพัทลุง เป็นต้น มีอายุและการเก็บเกี่ยวเป็นเวลายาวในช่วงฤดูนาปี มีลำต้นสูงและให้ผลผลิตต่ำกว่าข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อช่วงแสง มีการตอบสนองต่อปุ๋ยต่ำ การใส่ปุ๋ยมากเกินไปโดยเฉพาะปุ๋ยไนโตรเจน จะทำให้ต้นข้าวล้ม แมลงศัตรูพืชเข้าทำลายได้ง่าย

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ตารางผนวกที่ 1.1 การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

รายการวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่	
	ข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง	ข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อช่วงแสง
1) อินทรีย์วัตถุ		
< 1 (ต่ำ)	ปุ๋ย N 9 กก./ไร่	ปุ๋ย N 18 กก./ไร่
1-2 (ปานกลาง)	ปุ๋ย N 6 กก./ไร่	ปุ๋ย N 12 กก./ไร่
>2 สูง	ปุ๋ย N 3 กก./ไร่	ปุ๋ย N 6 กก./ไร่
2) ฟอสฟอรัส		
< 5 (ต่ำ)	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่
5-10 (ปานกลาง)	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 3 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 3 กก./ไร่
> 10 สูง	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 0 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 0 กก./ไร่
3) โพแทสเซียม		
< 60 (ต่ำ)	ปุ๋ย K ₂ O 6 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 6 กก./ไร่
60-80 (ปานกลาง)	ปุ๋ย K ₂ O 3 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 3 กก./ไร่
> 80 (สูง)	ปุ๋ย K ₂ O 0 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 0 กก./ไร่

หมายเหตุ : ปุ๋ย N แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ที่ระยะปักดำ และครั้งที่ 2 ใส่ที่ระยะกำเนิดช่อดอก

ปุ๋ย P₂O₅ และ K₂O ใส่ที่ระยะปักดำ

การใช้ปุ๋ยตามลักษณะเนื้อดิน ตามคำแนะนำที่ระบุไว้ในอัตราปกติ

1) พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง

ลักษณะเนื้อดิน	ปริมาณธาตุอาหารแนะนำ (N1+N2)- P ₂ O ₅ -K ₂ O (กก./ไร่)	สูตรปุ๋ยที่แนะนำ	
		ใส่ปุ๋ยครั้งแรก	ใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง
1) ดินเหนียว	(6+6)-6-0	16-20-0 หรือ 20-20-0 อัตรา 30-35 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่
2) ดินร่วนและดินทราย	(6+6)-6-3	16-16-8 หรือ 15-15-15 ที่แนะนำให้ใช้เป็นปุ๋ยข้าว อัตรา 30-35 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่

2) พันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสง

ลักษณะเนื้อดิน	ปริมาณธาตุอาหารแนะนำ (N1+N2)- P ₂ O ₅ -K ₂ O (กก./ไร่)	สูตรปุ๋ยที่แนะนำ	
		ใส่ปุ๋ยครั้งแรก	ใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง
1) ดินเหนียว	(4+4)-4-0	16-20-0 หรือ 20-20-0 อัตรา 20-25 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่
2) ดินร่วนและดินทราย	(4+4)-4-2	16-16-8 หรือ 15-15-15 ที่แนะนำให้ใช้เป็นปุ๋ยข้าว อัตรา 20-25 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่

หมายเหตุ : ใส่ปุ๋ยครั้งแรกที่ระยะปักดำ และครั้งที่ 2 ที่ระยะกำเนิดช่อดอก

N1 = ปริมาณไนโตรเจนของการใส่ปุ๋ยครั้งแรก

N2 = ปริมาณไนโตรเจนของการใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2

ตารางผนวกที่ 1.2 ปริมาณปุ๋ยเคมีที่ต้องใช้ตามค่าวิเคราะห์ดินในข้าว

ระดับ OM-P-K	ข้าวไวต่อช่วงแสง (กก./ไร่)				ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง (กก./ไร่)			
	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2
	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0
L-L-L	5	14	10	10	15	14	10	20
L-L-M	5	14	5	10	15	14	5	20
L-L-H	5	14	0	10	15	14	0	20
L-M-L	8	7	10	10	18	7	10	20
L-M-M	8	7	5	10	18	7	5	20
L-M-H	8	7	0	10	18	7	0	20
L-H-L	10	0	10	10	20	0	10	20
L-H-M	10	0	5	10	20	0	5	20
L-H-H	10	0	0	10	20	0	0	20
M-L-L	2	14	10	7	8	14	10	14
M-L-M	2	14	5	7	8	14	5	14
M-L-H	2	14	0	7	8	14	0	14
M-M-L	4	7	10	7	11	7	10	14
M-M-M	4	7	5	7	11	7	5	14
M-M-H	4	7	0	7	11	7	0	14
M-H-L	7	0	10	7	14	0	10	14
M-H-M	7	0	5	7	14	0	5	14
M-H-H	7	0	0	7	14	0	0	14
H-L-L	0	14	10	4	2	14	10	7
H-L-M	0	14	5	4	2	14	5	7
H-L-H	0	14	0	4	2	14	0	7
H-M-L	1	7	10	4	4	7	10	7
H-M-M	1	7	5	4	4	7	5	7
H-M-H	1	7	0	4	4	7	0	7
H-H-L	4	0	10	4	7	0	10	7
H-H-M	4	0	5	4	7	0	5	7
H-H-H	4	0	0	4	7	0	0	7

2. การใช้ปุ๋ยกับมะพร้าว

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ตารางผนวกที่ 2.1 การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

รายการวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่ต่อต้น (ขนาดทรงพุ่ม 5 ม.)
1) อินทรีย์วัตถุ (OM, %)	
<1.5	ปุ๋ย N 1,200 กรัม
1.5-2.5	ปุ๋ย N 600 กรัม
>2.5	ปุ๋ย N 300 กรัม
2) ฟอสฟอรัส (P, มก./กก.)	
<15	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 500 กรัม
15-45	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 250 กรัม
>45	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 125 กรัม
3) โพแทสเซียม (K, มก./กก.)	
<50	ปุ๋ย K ₂ O 1,000 กรัม
50-100	ปุ๋ย K ₂ O 500 กรัม
>100	ปุ๋ย K ₂ O 250 กรัม

การใช้ปุ๋ยตามลักษณะเนื้อดิน

ตารางผนวกที่ 2.2 การใช้ปุ๋ยตามลักษณะเนื้อดิน

ลักษณะเนื้อดิน	อัตราปุ๋ยแนะนำ (กรัม N-P ₂ O ₅ -K ₂ O/ขนาดทรงพุ่ม 1 ต้น)	
	ขนาดทรงพุ่ม 1 ม. ระยะที่ยังไม่ให้ผลผลิต	ขนาดทรงพุ่ม 3 ม. ระยะที่ให้ผลผลิตแล้ว
ดินร่วนเหนียว, ดินเหนียว	75-75-150	450-450-900
ดินทราย, ดินร่วนปนทราย	100-100-200	600-600-1,200

ตารางผนวกที่ 2.3 อัตราการใส่ปุ๋ยตามระดับธาตุอาหารสำหรับมะพร้าว

ระดับ OM-P-K	ครั้งที่ 1 (กรัม)			ครั้งที่ 2 (กรัม)		
	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0	18-46-0	0-0-60
L-L-L	546	272	417	546	272	417
L-L-M	546	272	209	546	272	209
L-L-H	546	272	105	546	272	105
L-M-L	600	136	417	600	136	417
L-M-M	600	136	209	600	136	209
L-M-H	600	136	105	600	136	105
L-H-L	626	68	417	626	68	417
L-H-M	626	68	209	626	68	209
L-H-H	626	68	105	626	68	105
M-L-L	220	272	417	220	272	417
M-L-M	220	272	209	220	272	209
M-L-H	220	272	105	220	272	105
M-M-L	273	136	417	273	136	417
M-M-M	273	136	209	273	136	209
M-M-H	273	136	105	273	136	105
M-H-L	300	68	417	300	68	417
M-H-M	300	68	209	300	68	209
M-H-H	300	68	105	300	68	105
H-L-L	57	272	417	57	272	417
H-L-M	57	272	209	57	272	209
H-L-H	57	272	105	57	272	105
H-M-L	110	136	417	110	136	417
H-M-M	110	136	209	110	136	209
H-M-H	110	136	105	110	136	105
H-H-L	137	68	417	137	68	417
H-H-M	137	68	209	137	68	209
H-H-H	137	68	105	137	68	105

ตารางผนวกที่ 2.3 (ต่อ)

ระดับ OM-P-K	ครั้งที่ 3 (กรัม)			ครั้งที่ 4 (กรัม)		
	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0	18-46-0	0-0-60
L-L-L	546	272	417	546	272	417
L-L-M	546	272	209	546	272	209
L-L-H	546	272	105	546	272	105
L-M-L	600	136	417	600	136	417
L-M-M	600	136	209	600	136	209
L-M-H	600	136	105	600	136	105
L-H-L	626	68	417	626	68	417
L-H-M	626	68	209	626	68	209
L-H-H	626	68	105	626	68	105
M-L-L	220	272	417	220	272	417
M-L-M	220	272	209	220	272	209
M-L-H	220	272	105	220	272	105
M-M-L	273	136	417	273	136	417
M-M-M	273	136	209	273	136	209
M-M-H	273	136	105	273	136	105
M-H-L	300	68	417	300	68	417
M-H-M	300	68	209	300	68	209
M-H-H	300	68	105	300	68	105
H-L-L	57	272	417	57	272	417
H-L-M	57	272	209	57	272	209
H-L-H	57	272	105	57	272	105
H-M-L	110	136	417	110	136	417
H-M-M	110	136	209	110	136	209
H-M-H	110	136	105	110	136	105
H-H-L	137	68	417	137	68	417
H-H-M	137	68	209	137	68	209
H-H-H	137	68	105	137	68	105

3. การใช้ปุ๋ยกับผักกินใบ (คะน้า ผักกาดหัว กะหล่ำปลี ผักกาดเขียวปลี)

ตารางผนวกที่ 3.1 การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

รายการวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่	วิธีการใส่ปุ๋ย
1) อินทรีย์วัตถุ (OM, %) <1.5 1.5-2.5 >2.5	ปุ๋ย N 20 กก./ไร่ ปุ๋ย N 15 กก./ไร่ ปุ๋ย N 10 กก./ไร่	1) <u>ปลูกโดยใช้เมล็ดหวาน</u> <u>ครั้งแรก</u> ใส่ปุ๋ย N ครึ่งหนึ่งของอัตรา แนะนำร่วมกับปุ๋ย P และ K หลังจาก แตกใบจริงแล้ว 3-4 ใบ <u>ครั้งที่สอง</u> ใส่ปุ๋ย N ที่เหลือหลังจาก ใส่ครั้งแรก ประมาณ 15 วัน
2) ฟอสฟอรัส (P, มก./กก.) <10 10-20 >20	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 10 กก./ไร่ ปุ๋ย P ₂ O ₅ 5 กก./ไร่ ปุ๋ย P ₂ O ₅ 5 กก./ไร่	2) <u>ปลูกด้วยต้นกล้า</u> <u>ครั้งแรก</u> ใส่ปุ๋ย N ครึ่งหนึ่งของอัตรา แนะนำร่วมกับปุ๋ย P และ K หลังจาก ย้ายกล้าปลูกแล้ว 7 วัน หรือเมื่อต้น กล้าตั้งตัวดีแล้ว
3) โพแทสเซียม (K, มก./กก.) <60 60-100 >100	ปุ๋ย K ₂ O 15 กก./ไร่ ปุ๋ย K ₂ O 10 กก./ไร่ ปุ๋ย K ₂ O 5 กก./ไร่	<u>ครั้งที่สอง</u> ใส่ปุ๋ย N ที่เหลืออีกครั้ง หลังจากย้ายกล้าปลูกแล้ว 30 วัน (วิธีใส่ปุ๋ย : โดยโรยสองข้างแถวปลูก แล้วพรวนดินกลบ และให้น้ำ)

ตารางผนวกที่ 3.2 อัตราการใส่ปุ๋ยตามระดับธาตุอาหารสำหรับผักกินใบ

ระดับ OM-P-K	ครั้งที่ 1 (กก./ไร่)			ครั้งที่ 2 (กก./ไร่)
	46-0-0	18-46-0	0-0-60	46-0-0
L-L-L	14	22	25	22
L-L-M	14	22	17	22
L-L-H	14	22	9	22
L-M-L	18	11	25	22
L-M-M	18	11	17	22
L-M-H	18	11	9	22
L-H-L	18	11	25	22
L-H-M	18	11	17	22
L-H-H	18	11	9	22
M-L-L	8	22	25	17
M-L-M	8	22	17	17
M-L-H	8	22	9	17
M-M-L	13	11	25	17
M-M-M	13	11	17	17
M-M-H	13	11	9	17
M-H-L	13	11	25	17
M-H-M	13	11	17	17
M-H-H	13	11	9	17
H-L-L	3	22	25	11
H-L-M	3	22	17	11
H-L-H	3	22	9	11
H-M-L	7	11	25	11
H-M-M	7	11	17	11
H-M-H	7	11	9	11
H-H-L	7	11	25	11
H-H-M	7	11	17	11
H-H-H	7	11	9	11

ปี 2569

คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ย
สำหรับวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มพัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบฐานข้อมูลดิน
กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์